

УДК: 630*23*228*232.44

ДЕНДРОКЛІМАТИЧНИЙ ТА ПРОГЕННИЙ АНАЛІЗ В УМОВАХ ПОЛІСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА

*Левченко В. Б., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Малинський фаховий коледж, Малин*

*Сидоренко С. Г., кандидат сільськогосподарських наук, старший
дослідник, завідувач сектору*

УкрНДІЛГА ім. Г. М. Висоцького, м. Харків

Вагенінгенський університет та дослідницький центр, Нідерланди

Гуржій Р. В., доктор філософії, асистент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*Адамович Б. А., здобувач освітнього ступеня бакалавр**

Малинський фаховий коледж, Малин

waleriy07@ukr.net

На сьогоднішній день світове співтовариство стало реально усвідомлювати важливість досліджень у сфері природно-кліматичних та антропогенних трансформацій біосфери Землі [1]. Зміни температурного режиму і кількості опадів, що відбулися останнім часом в умовах як Центрального Полісся, так і Житомирщини зокрема, надали певного впливу на стан наземних і водних екосистем [2]. Це зумовлює необхідність проведення фундаментальних наукових робіт, спрямованих на вивчення механізмів адаптацій і стійкості лісових екосистем до зміни погодних, кліматичних умов, пірогенезу [3].

Мета досліджень – встановити залежність між впливом погодно-кліматичних умов та пірогенезу на річний приріст сосни звичайної в умовах Поліського природного заповідника.

Дослідження по вивченню впливу погодних, кліматичних та пірогенних факторів на ранній та пізній прирости сосни звичайної проводились в умовах постійних пробних площ Перганського, Копищанського, Селезівського ПНДВ Поліського природного заповідника.

На пробних площах проводили денроіндикаційний моніторинг в контексті патогенезу кореневої, соснової губки та пірогенезу 2020 року. В результаті проведеного аналізу даних деревинно-кільцевих хронологій в умовах 48 і 49 кварталів Поліського природного

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент В. Б. Левченко

заповідника, отримані тісні взаємозв'язки ширини річного кільця з середньодобовою температурою травня-червня (рис. 1).

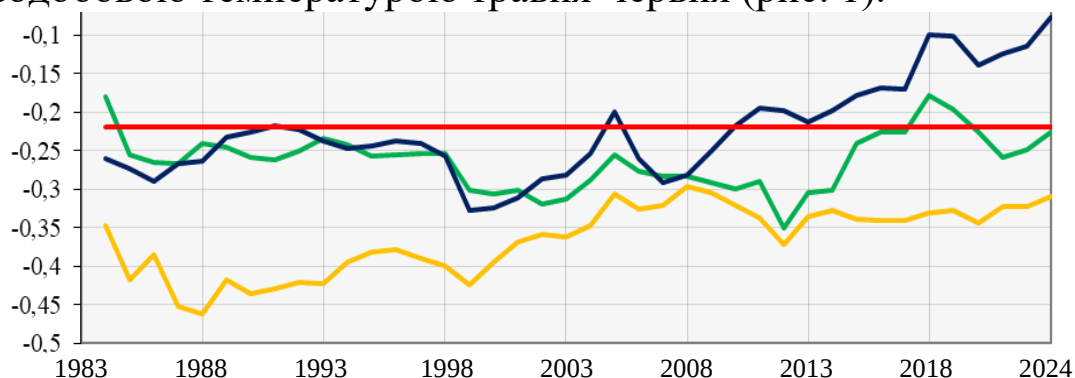

Рис. 1. Вплив середньодобової температури травня і червня на радіальний приріст сосни звичайної

Для побудови узагальненої дендрохронологічної залежності впливу пожежної підсушини на приріст сосни звичайної, нами було проаналізовано 40 індивідуальних хронологічних серій. Середня довжина серії становила 90 років (рис. 2).

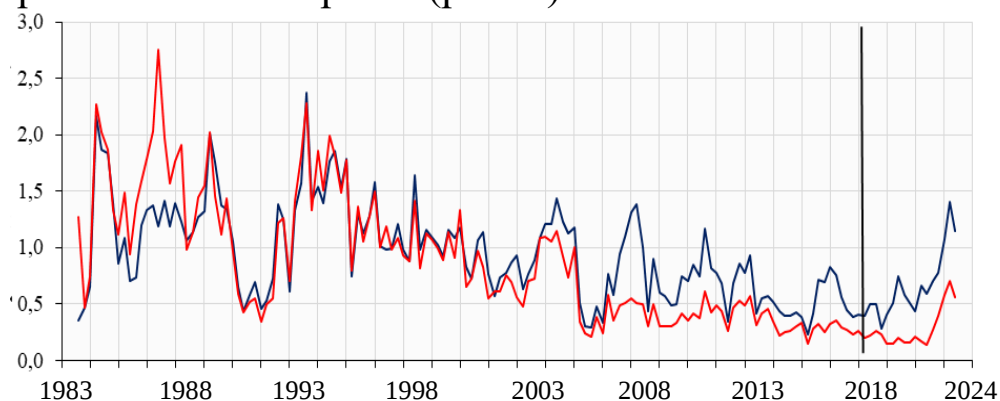

Рис. 2. Вплив пожежної підсушини на приріст сосни звичайної

Ми встановили, що на формування річного приросту суттєвий вплив мають температурні градієнти травня та червня. Встановлено, що пожежна підсушина суттєво знижує радіальний приріст сосни звичайної на постпірогенних територіях (коефіцієнт кореляції $r=0,84$ та $r=0,34$ відповідно).

Список використаних джерел

1. Генсірук С. А. Ліси України. (2002). Львів: Наук. Тов. ім. Шевченка, Укр. держ. лісотехнічний університет. 496 с.
2. Коваль І. М., Сидоренко С. Г. Післяпірогенний розвиток молодого соснового насадження в Лісостепу. Людина та довкілля. 2018. Вип. 30. С. 123–129.
3. Levchenko V. B., Shulga I. V., Fuchilo Y. D., Karpovych M. S., Romanyuk A. A., Hornovska S. V. Phytopatological monitoring of dangerous outbreaks disease of forest trees with use method of changing radial increments in the conditions of the Polisky nature reserve. DOI 10.26886/2520-7474.1(55)2023.1. Paradigm of knowledge № 1(55), 2023. P. 5–53. [In Ukrainian].